

Kamermuziek kan het zelf wel redden

Door Aad van der Ven

Door muziekscholen wordt een streep gehaald, operagezelschappen krijgen minder geld en ook orkesten moeten er aan geloven. Maar de Stichting voor Kamermuziek 's-Gravenhage heeft daar geen last van. Deze kunstinstelling, die elk jaar een reeks concerten in Diligentia organiseert, werkt zonder subsidie. Dit laatste is mede mogelijk doordat zij actief is in een marktsegment dat niet door waanzinnig opgedreven gages wordt geteisterd. En doordat men kan rekenen op een trouw publiek, ook al is de zaal niet altijd meer uitverkocht zoals vroeger. Waarbij tegenover een iets verminderde belangstelling voor abonnementen een toenemende vraag naar losse kaarten staat (studenten kunnen voor vijf euro naar binnen).

De ruim een eeuw bestaande Stichting voor Kamermuziek 's-Gravenhage (tot 1989 Vereniging voor Kamermuziek) is in diverse opzichten met haar tijd meegegaan. Niet door praatjes en plaatjes aan de muziek toe te voegen, wel door geregeld jonge, veelbelovende ensembles te laten optreden en er bij de musici op aan te dringen zich niet tot het 'ijzeren repertoire' te beperken. Zo treedt op 28 oktober als eerste groep in het kamermuziekseizoen het ruim vijf jaar bestaande Dudok Kwartet op. De vier musici, die elkaar in het Ricciotti Ensemble leerden kennen, konden profiteren van een gedegen opleiding aan de Nederlandse Strijkkwartet Academie. Op het Haagse programma staat naast muziek van Schubert en Webern ook het Strijksextet opus 48 van Dvorak. Daarvoor krijgt het kwartet assistentie van de altviolinist Mikhail Zemtsov en de celliste Quirine Viersen. Waarom het Dudok Kwartet zich de naam van een bekende architect eigen maakte? Het ensemble plaatste op zijn website een citaat van Willem Marinus Dudok: 'Ik voel diep de gemeenschappelijke basis van de muziek en de architectuur: ze ontleen immers beide hun waarde aan de juiste maatverhoudingen.'

Ervaring

Een andere jonge groep in de serie is het Elias Kwartet, internationaal samengesteld, maar gevestigd in Engeland. Op het programma staat naast Haydn en Beethoven de Britse componiste Sally Beamish, die hier nauwelijks bekend is. Andere strijkkwartetten die in Diligentia optreden, het Danel Kwartet uit België en het Ebène Kwartet uit Frankrijk, hebben een langere ervaring. Het seizoen wordt afgesloten door het Russische Borodin Kwartet. De plaats van de vier strijkers die in 1945 bij elkaar kwamen werd succesievelijk overgenomen door andere, niet minder voortreffelijke spelers. Daarbij is de intense klank gebleven, net als de aristocratische, enigszins teruggehouden manier van spelen. De groep blijft het grote Russische repertoire trouw. In Den Haag staan Borodin, Sjostakovitsj en Tsjajkovski op het programma. Daar zal niemand bezwaar tegen hebben, al kunnen de bezoekers van de Stichting voor Kamermuziek die stukken wel dromen.

Voor meer informatie:

www.stichtingkamermuziekdenhaag.nl

Het Dudok Kwartet. Archiefphoto

Orkest wringt zich in allerlei bochten

De musici van het Residentie Orkest zullen zich dit seizoen in vreemde bochten moeten wringen. Het beleid, het scheppen van een prettige sfeer die aantrekkelijk moet zijn voor een breed en nieuw publiek, is duidelijk. Over de uitwerking valt veel te zeggen. Het orkest bestrijkt dit seizoen een terrein dat reikt van een babyconcert tot een Händel-opera ('Semele' in concertvorm) en van de Vijfde symfonie van Sjostakovitsj tot 'De vier jaargetijden' met een DJ. Hier kan geen ander klassiek orkest tegenop. Er wordt vrijwel geen concert meer gegeven zonder dat er bij gepraat wordt. Ook krijgen symfonische uitvoeringen scenische toevoegingen waaraan een regisseur te pas komt. Want er wordt van uitgegaan dat het publiek het niet meer zonder beeld en verhaal kan stellen. Voor de grote symfonische brokken, zonder toevoegingen, krijgt Den Haag bezoek van het Rotterdams Philharmonisch Orkest, zoals de subsidiënten dat wilden. Ook De Filharmonie uit Antwerpen komt langs.

Voor meer informatie: www.residentieorkest.nl

Opera-aanbod lijkt nergens op

De Nederlandse Reisopera voert 'De parelvisser' (Bizet) op en Opera Zuid komt met 'Die Fledermaus' (Johann Strauss) en 'La Cenerentola' (Rossini) naar Den Haag. De armlastige operagezelschappen laten zich niet uit het veld slaan. Dit neemt niet weg dat het aanbod armoedig is. Of opera-instituten uit Tatarstan ('Carmen') en Ekaterinenburg ('Otello') daar iets waardevols aan zullen toevoegen? De onzekerheid in verband met de aangekondigde tijdelijke verhuizing naar het Zuiderstrandtheater is zoals viel te verwachten niet zonder gevolgen. Tot overmaat van ramp komt ook de Haagse operaliefhebber die klaarstond om Eva-Maria Westbroek op 4 oktober toe te juichen van een koude kermis thuis. Want zij is verhindert. Laat het een troost zijn dat haar vervangster Irène Theorin een kolossale dramatische sopraan is, bekend van de Salzburger en Bayreuther Festspiele, die in Isolda's 'Liebestod' (Wagner) met gemak een orkest de baas kan. Zij wordt geassisteerd door onze landgenoot Lawrence Renes aan het hoofd van het orkest van de Koninklijke Zweedse Opera, waarvan hij chef-dirigent is.

Voor meer informatie: www.ltd.nl

Een ware ster in de oude muziek

Een ster worden in de oude muziek is niet makkelijk. Zeker niet voor een zangeres die gespecialiseerd is in vroeg-barokke madrigalen en andere intieme vormen van muziekbeoefening. Maar de Britse sopraan Emma Kirkby is er één. Zij behoort tot degenen die in de jaren zeventig een manier van zingen introduceerden, aansluitend bij nieuwe ideeën over klankethiek en historische uitvoeringspraktijk. Haar geluid past volmaakt bij de slanke, boventoonrijke klank van de historische instrumenten die toen in opkomst waren.

Aan dat klankideaal beantwoordt Emma Kirkby nog steeds, althans te oordelen naar haar optreden van enkele jaren geleden bij Musica Antica. Deze stichting heeft de zangeres - zij is nu 65 - opnieuw uitgenodigd. Op 23 oktober treedt zij op in de Lutherse Kerk met het ensemble London Baroque, waarmee zij vaak heeft samengewerkt. Op het programma onder anderen Purcell, één van haar specialismen, en Corelli en Johann Christian Bach.

De stichting Musica Antica trekt de stoute schoenen aan en betreedt op 27 september het Paard van Troje. Daar speelt Baroksolistene, een groep uit Noorwegen die zich richt op de wat 17de-eeuwse volksmuziek en amusementsmuziek kan worden genoemd. Hier wordt, naast andere muziek, een minder bekende kant van Purcell getoond. Dat het seizoen van Musica Antica een Brits accent heeft blijkt ook uit een programma, gewijd aan het Londense muziekleven van de 18de eeuw. Het wordt gespeeld door het Collegium Musicum Den Haag, een jong barokorkest onder leiding van Claudio Ribeiro.

De serie 'Bach op Vrijdag' in de Lutherse Kerk is al jarenlang een publiekstrekker. De meeste concerten worden gegeven door barokensembles van het Koninklijk Conservatorium. Dit seizoen worden naast enkele cantates van Johann Sebastian stukken van een aantal van zijn familieleden gebracht. Een onuitputtelijke bron.

Meer informatie: www.musantica.nl